

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.21.271/2020/9.

A tanács tagjai:

Dr. Bartal Géza a tanács elnöke

Dr. Magosi Szilvia előadó bíró

Dr. Puskás Péter bíró

A felperes:

felperes1

A felperes képviselője:

Dr. Császi Zsüliet ügyvéd cím1

Az I. rendű alperes:

alperes1

A II. rendű alperes:

alperes2

Az II. rendű alperes képviselője:

ügyvédi iroda dr. Óvári Judit ügyvéd)

A per tárgya:

Kölcsön visszafizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

II. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Szegedi Törvényszék 3.Pf.20.652/2020/3.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szegedi Járásbíróság 22.P.21.160/2019/31.

Rendelkező rész

– A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

– Kötelezi a II. rendű alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 100.000 (százezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, az államnak pedig felhívásra 467.000 (négy százhatvanhétézer) forint feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperesek házasságának fennállása alatt, 2008. június 30-án az I. rendű alperes kölcsönszerződést kötött a felperessel. A szerződés alapján a felperes havi 2%-os ügyleti kamatra 5.000.000 forintot adott kölcsön határozatlan időre. A 2011. január 25-én postára adott levélben a kölcsönt lejárttá tette.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

[2] A felperes a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzése folytán megismételt eljárásban előterjesztett, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 523. § (1) bekezdésére és a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) 30. §-ára alapított keresetében az alperesek egyetemleges kötelezését kérte a kölcsön és kamatai megfizetésére a házastársi közös vagyonból rájuk eső rész erejéig.

[3] Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és másodfokú ítélet

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletével az I. rendű alperessel szemben részben helyt adott a keresetnek, míg a II. rendű alperes elleni keresetet elutasította.

[5] A felperes és az I. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú ítéletet részben és akként változtatta meg, hogy az alperesek egyetemleges kötelesek a felperesnek megfizetni 4.670.000 forint tőkét és annak 2012. október 26-tól a kifizetésig járó kamatát, valamint 5.000.000 forint tőkének 2010. június 27-től 2012. október 25-ig járó kamatát. Megállapította továbbá, hogy a II. rendű alperes a marasztalás szerinti tőke és kamattartozás teljesítéséért a közös vagyonból rá eső rész erejéig felel.

[6] Az indokolásában kifejtettek szerint a felperes fellebbezése és az alperesek fellebbezési ellenkérelmei keretei között egyfelől arról döntött, helytálló-e az elsőfokú ítéletnek a II. rendű alperessel szembeni keresetet elutasító rendelkezése. Rámutatott arra, hogy a Csjt. 30. § (2) bekezdése tükrében a döntés szempontjából nem annak volt jelentősége, hogy az ügyletkötésben részt nem vett II. rendű alperes hozzájárult-e a szerződéskötéshez, hanem annak, hogy a felperes erről tudott-e vagy a körülményekből tudnia kellett-e. A II. rendű felperes az elsőfokú bíróság tájékoztatása ellenére nem terjesztett elő bizonyítási indítványt a törvényi vélelem megdöntése körében. A törvényi vélelmet ebből következően nem tudta megdönteni, amely bizonyítatlanság következménye a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 164. § (1) bekezdése alapján az ő terhére esik. A felperes megbízásából eljáró ügyvéd és az I. rendű alperes élettársa tanúvallomásából sem lehetett megalapozottan arra következtetni, hogy a törvényi vélelem megdőlt volna. A II. rendű alperes ezért a Csjt. 30. § (2) bekezdése alapján az I. rendű alperessel egyetemleges tartozik helytállni. A bírói gyakorlat (EBH2005. 1311) szerint az ügyletkötésben részt nem vett házastárssal szemben hozott ítéletben a felperes jogszerű követelését teljes egészében meg kell ítélni, függetlenül attól, hogy a házastársi közös vagyonból rá eső rész fedezi-e ezt az összeget. A Csjt. 30. § (3) bekezdése meghatározza, hogy a követelésért az ügyletkötésben részt nem vett házastárs felelőssége a közös vagyonból rá eső rész erejéig áll fenn. A felelősség korlátozott mértékét az ítélet rendelkező részének tartalmaznia kell. A felperes irányába a II. rendű alperes felelőssége a volt házastársával, az I. rendű alperessel egyetemleges áll fenn [Ptk. 337. § (1) bekezdés].

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[7] Felülvizsgálati kérelmében a II. rendű alperes elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetet elutasító határozat hozatalát, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az első- vagy a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 3. § (2), (3), (5) bekezdésében, 206. § (1) bekezdésében, valamint a Csjt. 27. § (1), (2) bekezdésében, 30. § (2), (5) bekezdésében foglaltakat.

[8] Arra hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság a Pp. 3. § (5) bekezdésébe, 206. § (1) bekezdésébe ütközően állapította meg, hogy bizonyítékok előterjesztése hiányában nem sikerült megdönteni a törvényi vélelmet. A peranyag a vélelem megdöntésére alkalmas számtalan bizonyítékot (a felek személyes nyilatkozata, tanúvallomások, hanganyag, a házastársi vagyontársaságot megszüntető szerződés okirata) tartalmaz, amit a bíróság figyelembe vehetett volna. A megállapított tényállás ennek hiányában iratellenes, okszerűtlen és logikailag ellentmondó. A bizonyítékok alátámasztják, a felperes tudta vagy a körülményekből tudnia kellett, hogy nem adta beleegyezését a kölcsönügyletbe. Az ellenkérelemben előadott körülmények alapján megállapítható, hogy a 2016. januári felszólításáig nem volt tudomása a kölcsöntartozásról. A felperes a perbeli előadása szerint azt feltételezte, hogy közösen volt szükségük a kölcsönre, ennek ellenére 2011. januárjában kizárólag az I. rendű alpereshez intézett felszólítást, és a peren kívüli egyeztetések során is kizárólag vele vette fel a kapcsolatot. Amennyiben valóban abban a feltevésben volt, hogy közösen tartoznak, lett volna alkalma a kölcsön említésére, hiszen ismerte a telefonszámát, lakcímét.

[9] Szerinte az I. rendű alperes külön tulajdonát (különvagyonát) képező gazdasági társaság tevékenységének folytatásához a felperestől felvett kölcsön az I. rendű alperes különadóssága (Csjt. 27-28. §), így nem képezi a házastársi vagyontársaság részét. A Csjt. 30. § (2) bekezdése ebből következően nem is vizsgálendő, a vélelmet megdönteni nem kellett. Az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták a közös vagyon és a különvagyon tekintetében előadott tényállításait, és az arra vonatkozó bizonyítékokat. Az e körben esetleg további bizonyításra szoruló tényekről a szükséges tájékoztatást, a bizonyítási indítvány előterjesztésére vonatkozó felhívást [Pp. 3. § (2), (3) bekezdés] elmulasztották.

[10] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[11] A Pp. 270. § (2) bekezdése a jogerős ítélet felülvizsgálatát jogszabálysértés esetén teszi lehetővé. A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogsértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja [Pp. 272. § (2) bekezdés]. A II. rendű alperes a rendkívüli perorvoslatát megalapozó jogsértést abban határozta meg, hogy a másodfokú bíróság a bizonyítás eredményének iratellenes és okszerűtlenül mérlegelésével, valamint annak figyelmen kívül hagyásával állapította meg a felelősségét, hogy a kölcsön az I. rendű alperes különadóssága, így nem képezi a házastársi vagyontársaság részét. A Kúria ezért a Pp. 275. § (2) bekezdésben foglaltaknak megfelelően eljárva ebben a keretben bírálta felül a jogerős ítéletet.

[12] A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

[13] A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

[14] A felülvizsgálat mint rendkívüli perorvoslat szabályai értelmében a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak megsértése akkor ad alapot a felülmérlegelésre, ha a támadott határozat iratellenes vagy logikai ellentmondást tartalmaz, vagy a bíróság nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésén alapszik. Nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek az

minősülhet, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (BH2013. 119, Kúria Pfv.I.21.474/2011/10.).

[15] A Csjt. 30. § (2) bekezdése megdönthető vélelmet létesít amellyel, hogy a házastársak bármelyike által a vagyontársaság fennállása alatt kötött visszterhes ügylet a másik házastárs hozzájárulásával jött létre, ezért az ügyletkötésben részt nem vett házastárs hozzájárulásának tényét – a Pp. 3. § (5) bekezdése szerint – az ellenkező bizonyításáig valónak kell tekinteni. Az adott esetben nem áll rendelkezésre olyan bizonyíték (tanúvallomás, okirat) vagy egyéb peradat, amely alapján arra kellene következtetni, a felperes tudott, vagy a körülményekből tudnia kellett arról, hogy a II. rendű alperes nem járult hozzá a kölcsönügyletnek. A felperes magatartása alapján nem egyedül a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott következtetés vonható le, mert számolható az azzal, hogy ugyan az I. rendű alperes külön ügylete volt a kölcsön, a II. rendű alperes a jogszabály alapján vele egyetemlegesen felel. A Kúria ezért nem látott indokot arra, hogy a tényállást a jogerős ítéletben foglaltaktól eltérően állapítsa meg.

[16] A II. rendű alperes érvelésével ellentétben a jelen ügyben szükségtelen volt a közös vagyona és a különvagyona vonatkozó tényállások bizonyítása. A különvagyonnal való rendelkezést megvalósító jogügylet megkötése nem feltételezi a házastársak közös egyetértését. A kölcsön felvételével azonban az I. rendű alperes nem ilyen rendelkezést valósított meg.

[17] A felvett kölcsön összege a Csjt. 27. § (1) bekezdése alapján az alperesek osztatlan közös tulajdonába került. A nem vitás tényállás szerint az I. rendű alperes magánszemélyként vette fel a kölcsönt, nem mint a cégl Kft. képviselője, így a tartozás nem a társaság tartozásának minősül. Erre figyelemmel az ügy elbírálása szempontjából közömbös, hogy a társaság az I. rendű alperes tulajdonát képezte. Annak pedig a felperesi igény tekintetében – az ún. külső jogviszonyban – nincs relevanciája, hogy a kölcsön összegét milyen célra használták fel a házastársak. Legfeljebb az alperesek egymás közötti, ún. belső jogviszonyában – amely nem tárgya a jelen eljárásnak – lehet ennek a kérdésnek jelentősége.

[18] Az egyik házastárs által a vagyontársaság fennállása alatt egyedül kötött ügyletet a másik, az ügyletkötésben részt nem vevő házastárs felelősségét a Csjt. 30. § (2)-(4) bekezdése szabályozza. A felelősség feltétele a Csjt. 30. § (2) bekezdésében meghatározottak szerint a hozzájárulás. A bekezdés első fordulata a hozzájárulás mellett – bizonyos feltételekkel – vélelmet állít fel. Az ügyletben részt nem vett házastárs az ő felelősségével kapcsolatos vélelmet akkor döntheti meg, ha bizonyítja, hogy hiányzott a hozzájárulása és erről a harmadik személy tudott vagy tudnia kellett. A II. rendű alperesnek ezért meg kellett volna döntenie a vélelmet ahhoz, hogy mentesüljön a Csjt. rendelkezésén alapuló felelősség alól. A másodfokú bíróság pedig az előbbieken kifejtettek szerint jogszabálysértés nélkül következtetett arra, hogy a vélelmet a II. rendű alperes nem tudta megdönteni.

[19] A Kúria mindezek alapján azt állapította meg, hogy a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat a jogerős ítélet nem sérti, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok

[20] 1952. évi III. törvény 3. § (2), (3), (5) bekezdés, 206. § (1) bekezdés

1952. évi IV. törvény 27. § (1) bekezdés, 30. § (2) bekezdés

A döntés elvi tartalma

[21] Nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek az minősülhet, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni.

[22] Az egyik házastárs által a házastársi vagyontársaság fennállása alatt felvett kölcsön összege a házastársak osztatlan közös tulajdona. A kölcsönt felvevő házastárs és a kölcsönadó

közötti ún. külső jogviszonyban közömbös, hogy a kölcsön összegét milyen célra használták fel a házastársak. Legfeljebb az ő belső jogviszonyukban lehet ennek a kérdésnek jelentősége.

Záró rész

[23] A felülvizsgálati kérelem nem vezetett eredményre, ezért a II. rendű alperes köteles megfizetni a felperes ügyvédi képviselettel felmerült felülvizsgálati eljárási költségét. A felperest képviselő ügyvéd munkadíját a Kúria a kifejtett tevékenység munka és időigényére figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5), (6) bekezdése alapján állapította meg.

[24] Az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a II. rendű alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésének megfelelően köteles az államnak megfizetni.

[25] Az ítélet ellen a Pp. 271. § (1) e) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2021. november 11.

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, dr. Magosi Szilvia s.k. előadó bíró, dr. Puskás Péter s.k. bíró